

Отговори на най-често задаваните въпроси във връзка с прилагането на Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места, приета с ПМС № 264 от 09.11.2010 г. (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.)

1. Когато заведението (тип кафе) се намира в спортен комплекс и е по-голямо от 50 кв. м. трябва ли да бъде обособена зона за пушачи и непушачи или пушенето се забранява?

Съгласно чл. 56, ал. 2, т. 2 от Закона за здравето в кафенета в спортни зали не се допуска тютюнопушене.

Спортният комплекс не е посочен (в чл. 56, ал. 2 или 7 от Закона за здравето) като обект, в който по изключение се разрешава тютюнопушенето, т.е. в спортните зали, басейни, коридори и всички други помещения на спортния комплекс, се забранява тютюнопушенето.

Ако в сградата на спортния комплекс се намира заведение (кафе), в него се разрешава тютюнопушенето, ако то отговаря на изискванията на Закона за здравето и Наредба за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.)

Ако кафенето не е обособено като отделно помещение и не е изолирано от останалата част на спортния обект с въздухонепроницаеми стени и плътно затварящи се врати, а е част от фойе и е по-голямо от 50 кв. м. в него следва да се обособи самостоятелно помещение за пушене, при спазване на всички изисквания за вентилация, маркировка и сигнализация, посочени в цитираната по-горе наредба.

2. Боулинг залата третира ли се като спортен обект и там може ли да се пуши?

В чл. 56, алинея 2 от Закона за здравето са изброени съвсем точно и изчерпателно обектите, в които се допуска тютюнопушене по изключение от общата забрана. Сред обектите, посочени в точки от 1 до 4 на същата алинея, не са споменати „развлекателни комплекси, детски центрове, зали за билиард, гейм зони, боулинг зали”. В тези обекти е забранено тютюнопушенето, независимо дали те се определят като „спортни обекти” или не. Още повече, че посочените обекти като част от развлекателен център предполагат масово посещение на лица до 18 години.

3. Когато заведението е денонощно, може ли да се пуши след 22.00 часа?

Съгласно чл. 56, ал. 6 от Закона за здравето законодателят разрешава тютюнопушене, ако заведението е с изцяло нощем режим (от 22.00 до 6.00 часа).

За времето от 6.00 ч. до 22.00 ч. в заведението може да се пуши само в обособено самостоятелно помещение, ако заведението е над 50 кв. м., и е ресторант, питейно заведение, кафене, кафе-клуб или бар. Ако е друг вид заведение, което не е посочено в чл. 56, ал. 2, т. 2, то в него не е разрешено тютюнопушене.

4. При условие, че заведението е с изцяло нощен режим на работа и има площ по-голяма от 50 кв. м., може ли да бъде обявено тютюнопушене в цялото заведение или следва да се обособи самостоятелно помещение?

Съгласно чл. 56, ал. 6 от Закона за здравето в заведения с изцяло нощен режим на работа се допуска тютюнопушене без обособяване на самостоятелни помещения, като заведението следва да има ефективна, работеща вентилация, маркировка и сигнализация, посочени в Наредба за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.)

5. При условие, че заведението работи денонощно и има обособено самостоятелно помещение, може ли да се допуска тютюнопушене в залата за непушачи за периода от 22 до 6 часа?

Може, защото тогава се попада в хипотезата на чл. 56, ал. 6, изречение първо, според което в цялото заведение може да се пуши, но това изисква много добро почистване и вентилиране на помещението, за да може в 6.00 часа да няма следи от тютюнопушенето в частта за непушачи, вкл. и неприятната миризма. Това би се постигнало много трудно и препоръчваме в помещението за непушачи да не се пуши.

6. Прилагат ли се изискванията на Наредбата за обекти „игрални зали” (боулинг, бiliarд, казино, бинго, автомати за хазартни игри и др.), към които има регистрирано заведение за хранене и развлечение от посочените в чл. 2, ал. 1 на Наредбата, но заведението не е обособено като самостоятелно помещение?

Във всеки случай изискванията на наредбата се прилагат и за тези обекти при следните хипотези:

Ако заведението е ресторант, питейно заведение, кафене или бар, в което се допуска по изключение тютюнопушене, съгласно чл. 56, ал. 2, т. 2 от Закона за здравето и е част от общо помещение с казино, бинго, автомати за хазартни игри, то следва да се вземе предвид тяхната обща площ и да се процедира в зависимост от това дали общата квадратура е повече или по-малко от 50 кв. м. Ако е повече следва да се обособи самостоятелно помещение за пушене, ако е по-малка - собственикът следва да реши дали в заведението ще се пуши или не.

В случаите, когато залата за консумация на заведението е под 50 кв. м. може да се подходи и като заведение, което трябва да отговаря на изискванията на чл. 2, ал. 5 от Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.), като за да се допусне тютюнопушене, цялото заведение следва да се изолира с въздухонепроницаеми стени и плътно затварящи се врати.

Ако заведението е регистрирано като кафе клуб за игри, то попада към тези заведения, които се изключват от чл. 56, ал. 2, т. 2 от Закона за здравето (посочени са в скобите) и в него не може да се пуши, независимо от квадратурата. В тази хипотеза попадат и случаите, в които заведението е кафене и е част от зала за бiliarд или боулинг, които освен че са „кафе клуб за игри”, са и спортни зали, и в тях не може да се пуши, независимо от квадратурата (посочени са като изключение в чл. 56, ал. 2, т. 2 от Закона за здравето).

7. За заведения, категоризирани като “Пура бар” важат ли изискванията по наредбата?

Ако заведението попада в категорията на обектите по чл. 56, ал. 2, т. 2 от Закона за здравето, за него важат изискванията на Закона за здравето и Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.).

8. При влизане в заведение може ли да се преминава през салона за пушачи, за да се влезе в салон за непушачи?

Не. При условие, че в обекта е обособено самостоятелно помещение за пушачи (изолирано с въздухонепроницаеми стени и плътно затварящи се врати, с необходимата вентилация, маркировка и сигнализация), собственикът не може да налага на клиентите-непушачи да влизат в него, за да стигнат в тази част от обекта, предназначена за непушачи.

9. В помещенията за пушачи може ли да се сервира храна?

Законодателят не забранява сервирането на храна в такива помещения, но те задължително трябва да отговарят на изискванията на чл. 56, 56а, 56б и 56в от Закона за здравето и Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.).

10. Трябва ли помещението за непушачи да е обозначено по някакъв начин?

Изискванията към обозначаваанията на помещенията, в които е забранено тютюнопушенето, са посочени в чл. 8 на Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.).

11. В случай, че се обособи помещение за пушене, необходимо ли е във всички останали закрити работни помещения да се поставят знаци и надписи „Пушенето е забранено“?

В член 8 от Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.) е посочено, че „.....в закритите работни помещения, в които е забранено тютюнопушенето, се поставя надпис „Пушенето е забранено! При нарушение звънете на телефон.....”, придружен от съответния графичен знак.

12. Как се нормира обособеното самостоятелно помещение за пушене в сградите с обособени работни места – на квадратен метър, на брой пушачи или по друг начин?

Обръщаме внимание на работодателите, че те не са задължени да обособяват самостоятелни помещения за пушене, тъй като в чл. 56, ал. 7 от Закона за здравето е

посочено, че те **„могат“** да обособяват такива помещения. Ако те нямат възможност или не желаят да правят това, не са задължени.

В чл. 56а, ал. 1 от Закона за здравето са посочени изискванията към площта – те са с „обща площ, по-малка от половината от съответната обща площ”. В чл. 2, ал. 3, т. 4 от Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места (обн., ДВ, бр. 90 от 2010 г.) е посочено, че при изчисляването на общата площ се отчита площта на помещенията, в които има обособени работни места. В случая са изключени площите на коридори, стълби, гаражи, складове, фойета и други, в които няма обособени работни места.

13. Нормите от Приложение № 18 към чл. 305 на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (обн., ДВ, бр. 68 от 2005 г.) към коя част от вентилационната система трябва да бъдат отнесени - към нагнетателната или смукателна система? Трябва ли да се измери дебитът и на двете (нагнетателната или смукателна) и да се впишат в протокола, като нормата се отнася само за едната?

В Приложение № 18 е посочен необходимият дебит пресен въздух на човек, като тази норма следва да се отнесе към нагнетателната система на вентилационната инсталация. Съгласно общите принципи за проектиране в помещенията за пушене, смукателната система трябва да бъде равна или малко по-мощна от нагнетателната, за да не се допусне въздухът от помещението за пушене да проникне в околните помещения. При помещенията за непушачи трябва да се постигне обратния ефект – нагнетателната система трябва да бъде равна или малко по-мощна от смукателната система.

Задължително следва да се измери дебитът и на двете системи и резултатите да се впишат в протокола.

14. Как да се определи категорията на качеството на обитаемата среда и процента на пушачи в кафе-аперитив, за да може да се монтира адекватна механична вентилация? Какъв дебит на въздух трябва да осигури смукателната вентилация в това помещение?

Категорията се определя в зависимост от комфорта на заведението. Тези, при които се постига най-висок комфорт, следва да отговарят на категория „А”, а при най-нисък комфорт – на категория „С”. Не е необходимо да се определя процентът на пушачите, тъй като в заведението или няма да се пуши или ако е определено да бъде за пушачи, тогава разчетите на необходимия дебит пресен въздух трябва да бъдат като за 100% пушачи.

Механичната вентилация трябва да отговаря на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (обн., ДВ, бр. 68 от 2005 г.). Не би следвало собственикът сам да преценява и изгражда вентилационната система. Препоръчва се вентилацията да се проектира от специалист-инженер по „Отопление и вентилация”, който е запознат с изискванията на наредбата и може да предложи най-правилното и ефективно решение.

15. Арбитражното измерване на ефективността на механичната вентилация в обектите (когато такова се налага) само от орган за контрол от вид А ли ще се извършва и кой ще заплаща стойността на измерването?

В случаите, когато при проверка държавният здравен инспектор прецени, че вентилацията не е достатъчно ефективна (помещението е задимено при работеща вентилация), въпреки представения протокол от акредитираната лаборатория, той може да изиска арбитражно измерване, което следва да се извърши само от Орган за контрол от вида А, акредитиран за контрол на вентилационни съоръжения. В случая съответната РИОКОЗ, която е поискала измерването, следва да заплати за него.

16. Възможно ли е да ни се предостави списък на акредитираните лаборатории за измерване и анализ на характеристики на емисиите на механичната вентилация?

Списъкът на органите за контрол от вида А и С, които са акредитирани за оценка на вентилационни съоръжения, се променя непрекъснато. Препоръчваме да се получава информация от електронната страница на Българската служба по акредитация <http://www.nab-bas.bg/>, като се избере рубриката „акредитирани лица”, от която да се избере „органи за контрол”, като в полето „вид” се избере от падащото меню „органи за контрол”, в полето „номер” се избере от падащото меню „ОКА” или „ОКС” и в полето „обхват” се запише думата „вентилационни”.

17. Кой трябва да направи схемата на вентилационната система – лабораторията, която извършва измерването или проектанта?

Изготвянето на схемата е задължение на органа за контрол от вид А или С, който извършва измерванията.

18. Трябва ли въздуховодът да бъде изнесен до върха на блока за търговски обекти, намиращи се в подблоково пространство, но изнесени напред от него?

Да. Това изискване е регламентирано в Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (обн., ДВ, бр. 68 от 2005 г.).

19. Как се регламентира пушенето в помещения с естествено проветряване (което съществуваше в отменената наредба от 2004 г.).

В помещенията, в които се допуска тютюнопушене, задължително трябва да се изгради механична вентилация, която да отговаря на изискванията на Наредба № 15 от 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и експлоатация на обектите и съоръженията за производство, пренос и разпределение на топлинна енергия (обн., ДВ, бр. 68 от 2005 г.), независимо дали е осигурена естествена вентилация.

20. Къде могат да се намерят телефоните на дежурните здравни инспектори?

Телефоните на дежурните здравни инспектори за цялата страна са публикувани на електронната страница на Министерството на здравеопазването на следните адреси:

Първа възможност:

<http://www.mh.government.bg> – през рубриката „Министерство”, към рубриката „Структури” и оттам рубриката „РИОКОЗ” или направо на адрес:

<http://www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=423&categoryid=837>

Втора възможност:

<http://www.mh.government.bg> – през рубриката „Съобщения”, към рубриката „Виж всички съобщения” или направо на адрес:

<http://www.mh.government.bg/Articles.aspx?lang=bg-BG&pageid=426&categoryid=3012&home=true>

21. Има ли унифициран текст за телефонния секретар?

Не. Всяка РИОКОЗ, която ще използва телефонен секретар, има свобода да реши какъв да бъде текста.

22. Откъде може да се намери шрифта „Хелветика” и ще бъде ли изпратен такъв образец?

Шрифтът „Хелветика” може да се открие в Microsoft Office Word. Министерството на здравеопазването не предлага такъв образец.

23. Ако в салон за пушачи влезе лице под 18 години с придружител, кой носи отговорност?

Отговорността е споделена от собственика на обекта и придружителя. Следователно и двамата подлежат на санкция от държавните здравни инспектори.

24. Какво трябва да е поведението при организирани мероприятия - сватби и др. в обекти, в които е забранено тютюнопушенето, или има обособена зала за пушачи?

Организаторите на мероприятиято трябва да изберат къде да се проведе то – в залата за пушачи или за непушачи. В никакъв случай не следва да се правят изключения, с които да се нарушава Наредбата за условията и реда, при които се допуска тютюнопушене в закрити обществени места и в сградите с обособени работни места.

25. Как ще се процедира в обекти с площ малко над 50 кв.м. Ще се обособяват ли самостоятелни помещения за пушене?

Да, ще се обособяват дори и при 51 кв.м. Законът за здравето е категоричен. В чл. 56, ал. 4 е посочено, че се допуска тютюнопушене в заведение с площ по-малка от 50 кв. м.